

Korvtjuven och femfingermodellen

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 4-6

Syfte

Uppmuntra eleverna att skriva längre texter. *Bilden av handen* blir en introduktion till hur eleverna kan använda exempelvis detaljer och känslor i sitt skrivande.

Läraren reflekterar

Fördelen med att ha en tydlig stödstruktur är att fler elever klarar att arbeta självständigt och då kan jag fokusera på de elever som behöver ännu mer stöttning. För att eleverna ska ta till sig modellen behöver vi träna fler gånger. Den här har jag hämtat ifrån Gear, Adrienne (2021) *Writing Power: Undervisa i gemensamt och enskilt skrivande* Natur & Kultur.

Om boken och metod

Korvtjuven är en norsk prisbelönt bilderbok skriven och illustrerad av Marianne Gretteberg Engedahl och översatt av Hanna Hellquist. Huvudpersonen Kjell är nio år och hela hans familj är tjuvar, men Kjell är en dålig tjuv. Han stjälar bara sånt som ingen behöver. Hans pappa och mamma är bekymrade och tycker att han är världens sämsta tjuv.

Mina elever behöver träna på att skriva längre texter. Jag fick då en idé om att skriva utifrån bilderna i bokens inlägga där vi ser var Tjuvfamiljen och Korvfamiljen bor. Men vilka andra familjer bor här? Vad händer i dessa familjer?

STEG 1: En förebild

Jag skrev en text om Munkfamiljen efter femfingermodellen där jag började att **presentera ämnet** och sedan **två detaljer**. Därefter berättade jag **vad som hände en gång** och avslutade med **en känsla**.

Här är munkhuset. Där bor familjen Munk. Det är ett vitt hus runda fönster och på taket sitter en stor vaniljmunk. Fasaden är dekorerad med färgglada streck som liknar strössel. En gång hade pappan i huset glömt att baka munkar till sin älskade dotters kalas! Han sprang till affären men det fanns inte en enda liten munk kvar att köpa. Trots missödet blev det en underbar födelsedag. Nöjd och belåten somnade dottern den kvällen med minnet av den fantastiska jordgubbspaj som hon blev bjuden på. Den ville hon ha nästa år också.

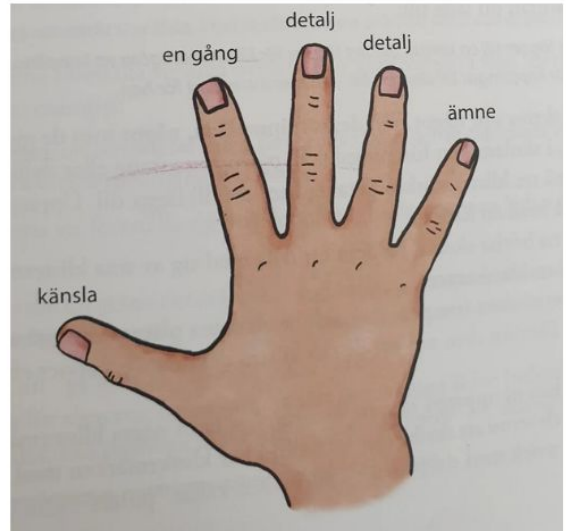
STEG 2: Femfingermodellen

Jag berättade att jag hade använt mig av *femfingermodellen*. Jag ritade bilden av handen på tavlan (se bild nedan) och förklarade orden på bilden. Vi samtalade om: Vad är en detalj? Hur uttrycker man en känsla?

STEG 3: Sedan skrev vi tillsammans om Pennfamiljen

Vi började med att titta på bilden. Vilka olika hus ser vi? Vem bor var? Vad händer i husen?

När vi skrev den gemensamma texten förtydligade jag modellen igen. Den första detaljen handlade om att beskriva huset utvändigt och den andra detaljen skrev vi om familjen som bodde där.



För att förtydliga hur vi i den gemensamma texten följde femfingermodellen, färgkodade jag de olika delarna.

Ämne – orange, **detalj 1** – ljusblått, **detalj 2** – mörkblått, **en gång** – rött och **känsla** – grönt.

Pennfamiljen

Här är pennhuset. Där bor pennfamiljen. Det är ett runt, högt hus och format som en penna. Huset är gult med ett spetsigt tak.

Där finns tusentals pennor, blyerts, tusch, bläck och färgpennor. Hela familjen älskar att skriva. Alla fyra barnen lärde sig att skriva för hand när de var ett år.

En gång försvann alla pennor i hela huset. När familjen kom tillbaka från semestern upptäckte de att pennorna var borta. Som tur var hade de installerat en kamera och där såg de att det var bebisen i tjuvfamiljen som hade krupit genom kattluckan och släppt in resten av familjen. Ledsna, arga och besvikna ringde äldsta dottern till polisen som åkte raka vägen till tjuvfamiljen och hämtade tillbaka pennorna.

STEG 4: Till sist skrev eleverna på egen hand

Växthuset

Det här är växthuset där bor växtfamiljen. Växthuset är format som en vanligt hus men den är gjort av glas. I växthuset är det så fräsht luft i huset att man kan tro att de i växthuset öppnar alla fönster. Där finns alla vaxtar i eropa och frukt, grönsak och djur. Alla femton barn lärt sig odla frukt när de var ett år. De odlar alla grönsaker för hela landet. Hela familjen älskar att odla. En gång när alla sov startade en eld och alla växar brendes. Brandalarmet gick på alla vaknat men bra internetet var inte brend så mamman ringde polisen. Polisen titade på kameran och såg pappan i tjuvfamiljen med en hamare. Han tog sönder en stor glas bit med hamaren och släppt in resten av familjen. Alla förutom pappan tog lite av grönsakerna och frukten sen brende huset. Lesna, arga och oroliga gick alla till tjuv huset. Tjuvfamiljen fick bitala en miljon pengar men då sa de vi kan inte men då för alla er hjälpa de bygga tillbak huset.

Pianohuset

Det här är pianohuset där bor pianofamiljen. Den är en betong hus med pianotangenter uppe på huset.

Dom har piano på hela huset. De finns 1 piano på varje rum. Dom älskar att spela på piano.

En gång klockan 3 på natten kom en pianohatare in i huset. Med en hamare slog han sönder den dyraste pianon

i hela staden. När dom vaknade dom var jättelessna.

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar, såväl med som utan digitala verktyg.

Betygskriterier*

Eleven skriver olika slags texter med **tydligt** innehåll, **väl fungerande** struktur och **god** språklig variation. Eleven följer grundläggande regler för språkriktighet med **god** säkerhet.

* årskurs 4-6